

Политика за намалување на насилството

„Намалување на насилството и зголемување на безбедноста во училиштето”

Мај, 2012

Мисија и цел на училиштето

Гимназија „ Никола Карев ” се залага училиштето да биде заедница која овозможува сите присутни да бидат безбедни и да работат во услови кои овозможуваат развој, рамноправност и благосостојба за сите. Насилството ги попречува напорите и заложбите на заедницата да работи во услови како гореневедените. Насилството создава непријателство, конфликти, отуѓување и попречување на вообичаениот тек на одвивање на работата на училиштето. Затоа училиштето сериозно се поставува кон проблемите поврзани со насилството. Сите вклучени во училиштето имаат подеднаква одговорност да придонесуваат за обезбедување на сигурна и безбедна атмосфера за работа и развој.

Цели на политиката

- Да се развива ненасилна етика во училиштето
- Да се гарантира дека сите вработени, ученици и родители/старатели знаат што е насилно однесување
- Да се развиваат активности кои ќе го спречуваат насилното однесување
- Да се намали насилното однесување во училиштето.

Насилството подразбира употреба на сила и манифестација на моќ, а не ретко и намера да се нанесе навреда, повреда или штета. Насилното однесување може да се манифестира во сите релации: возрасен- дете, дете – дете, возрасен – возрасен. Форми на насилно однесување се вербално насилство со навреди, критицизам и омаловажување, физичко насилство со физички пресметки и физичко казнување, малтретирање и сексуално вознемирување.

Ефекти од насилството кај тие што трпат насилство се :

- Физички – модринки, гребнатини, посекотини, оштетени алишта и сл.
- Емоционални – повлеченост, незадоволство, раздразливост, отпор да се оди во училиште, одбивање да се зборува за проблеми, плашливост, немир, агресивност....
- Здравствени - губење на апетитот, болки во стомакот, главоболки, потешкотии со сон и спиење...
- Образовни: проблеми со концентрација и внимание, потешкотии во учење, проблеми со трема при репродукција на знаење, отсуствување од училиште...

Принципи на кои се темели политиката:

- Безбедност и добросостојба за сите присутни во училиштето се едни од главните цели на нашата училишна заедница
- Почитувањето е основна вредност која овозможува ненасилна комуникација и разрешување на конфликтите
- Ненасилството е единствен одговор кој го прекинува кругот на насилството
- Еднаквост и недискриминација - во нашето училиште сите ученици и вработени се еднакви и не смее да бидат подложени на било каков облик на дискриминација по ниту една основа.

Превенција на насилството

Во нашето училиште превенцијата ќе биде насочена во следните насоки:

- Креирање став на училиштето за нетолеранција на насилството и насилните форми на однесување, напоредно со негување на ненасилна комуникација меѓу присутните
- Развивање на механизми и начини за регистрирање на формите на насилно однесување кога тие се случуваат и соодветни начини на евидентирање со цел создавање на јасна слика за работната клима или потешкотии во комуникацијата и односите на присутните во училиштето
- Развивање на конструктивни механизми и начини за справување со проблемите со насилство кога тие се јавуваат
- Помош во развивање на различни социјални и комуникациски вештини за справување со проблемите и конфликти кога тие се јавуваат .
- Едукација за ненасилство и ненасилно разрешување на конфликти
- Постоене на јасни правила кои сите ги знаат и ги разбираат
- Развивање на мрежи за соработка и поддршка со институции и организации од заедницата

Улоги и одговорности на сите засегнати страни кои во училиштето придонесуваат за намалување на насилството

Вклучени лица	Улоги	Одговорности
Директор	<ul style="list-style-type: none"> ● Го води процесот на пишување политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Се залага за усвојување на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Ја следи имплементацијата на политиката ● Поттикнува и преку својот	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорен за донесување на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Одговорен за доследно имплементирање на политиката, акциониот план и училишниот протокол

	<p>пример ги истакнува вредностите и принципите на кои се заснова политиката</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Одлучува за тоа кои постапки ќе се применат за разрешување на случаите на насилство – во договор со членовите на тимот за намалување на насилство ● Одлучува кога ќе се иницира соработка со други институции и организации 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорен за почитување на вредностите и принципите на политиката ● Одговорен за постапките кои се применуваат за разрешување на случаите на насилство ● Да воспостави и одржува соработка со локалната заедница и релевантни институции и организации
<p>Наставници</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Вклучени во процесот на изработка и донесување на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Имплементација на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Примена на ненасилна комуникација и разрешување на конфликти во својата работа ● Воспоставување правила, награди и мерки за корекција на однесувањето на своите часови ● Ги вклучуваат учениците во активности кои промовираат ненасилство – превентивни активности ● Воспоставување на соработка со родителите, информирање и вклучување на родителите во активностите на училиштето ● Соработка со тимот за намалување на насилството во училиштето ● Водење евиденција за ситуации на насилство ● Пренесување на позитивните искуства на своите колеги 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорност за имплементирање на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Одговорни за примената и почитувањето на принципите и вредностите во работата со учениците ● Одговорни за вклучувањето на ненасилството како вештина и одговор на насилството ● Одговорни за воспоставувањето и примената на правила, награди и мерки за корекција на однесувањето на своите часови ● Одговорни за пристапите кои ги користат во справување со насилното однесување ● Одговорни за соработката и вклучувањето на учениците и родителите во активностите на училиштето

<p>Ученици</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Придонесуваат во изработка на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Вклучени се во планирањето и реализацијата на активностите предвидени со акциониот план ● Ги применуваат стекнатите знаења и вештини за ненасилство, ненасилна комуникација и разрешување на конфликти ● Се вклучуваат во проекти, врсничката поддршка и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорност за спроведување на принципите и вредностите на политиката ● Одговорност за примена на поставените училишни правила ● Одговорност за своето однесување и комуникација со соучениците и возрасните.
<p>Родители</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Соработуваат и се вклучуваат во изработка на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Соработуваат и се вклучуваат во активностите на училиштето предвидени со акционите планови ● Соработуваат со наставниците, стручните соработници и директорот во училиштето 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорност за однесувањето на нивноста дете ● Одговорни за својата вклученост и информираност за однесувањето и постигнувањата на детето во училиштето ● Одговорност за придржувањето кон правилата во училиштето и прифаќање на принципите за ненасилство и ненасилно разрешување конфликти
<p>Стручна служба</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Вклучени во процесот на пишување политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Имплементација на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Примена на ненасилна комуникација и разрешување на конфликти во својата работа ● Воспоставување на соработка со родителите, информирање и вклучување на родителите 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорни за имплементација на политиката, акциониот план и училишниот протокол ● Одговорни за примена на ненасилна комуникација и разрешување на конфликти во својата работа ● Одговорни за соработка со родителите

	<p>во активностите на училиштето</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Соработка со други институции и организации за случаи на насилно однесување ● Советување и примена на различни ненасилни методи за разрешување на ситуации на насилство ● Водење евиденција за случаите на насилство 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорни за соработката со други институции и организации за случаи на насилно однесување ● Одговорни за разрешувањето на ситуациите со насилство ● Одговорни за евиденција за случаите на насилство
Локална заедница	<ul style="list-style-type: none"> ● Поддршка и вклучување во имплементација на политиката, акциониот план и училишниот протокол 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговорна за следење на имплементацијата на политиката, акциониот план и училишниот протокол

Награди кои се користат за да се поттикне намалување на насилството

Во нашето училиште награди освен за училишните постигнувања се доделуваат и на учениците кои најмногу придонесуваат за почитување и примена на принципите и вредностите на политиката во своето однесување. За наградите за учениците и наставниците ќе биде одлучено на состанок на органите на училиштето – ученичката заедница, наставнички совет, совет на родители.

За паралелките и учениците кои се истакнуваат со конструктивни активности или во односите со другите покажуваат вредности на почитување и поддршка на другите се организираат различни наградни екскурзии, посети на институции, доделување на признанија и пофалници и сл. Училиштето има изработено критериуми за избор на првенец на паралелка, на година, на генерација кои вклучуваат вредности и однесување како на пр. почитување на наставниците и почитување и поддршка на соучениците.

Класните раководители воведуваат свои начини на наградување и поттикнување на ненасилството во своите класови во договор со учениците и родителите.

Санкции и корективни механизми за намалување на насилството

Училиштето има неколку видови на документи со кои се промовира ставот на училиштето кон појавите на насилство и насилно однесување во училиштето, како и соодветни начини на постапување кога тоа се случува. Документите во кои се содржани корективните или репаративни механизми се следните:

- Правилник за изрекување на педагошки мерки
- Куќен ред
- Протокол за постапување во случаи на насилство или насилно однесување во училиштето
- Протокол за следење и поддршка на ученици со емоционални потешкотии во училиштето
- Протокол за постапување при сомневање за користење/користење и или поседување на алкохол или психоактивни супстанции во училиштето
- Документ за евиденција, следење и регистрирање на појави на насилно однесување во училиштето

Санкциите се изрекуваат во согласност со Правилникот за изрекување на педагошки мерки. Освен тоа, во нашето училиште се предвидуваат дополнителни корективни механизми за поттикнување на одговорноста кај учениците. Како корективни механизми во нашето училиште се сметаат вклучувањето на ученици во вршење на одредени општокорисни работи за училиштето (уредувањето на дворот, чистењето на училниците, подготовки за одредени манифестации, организација на презентации и сл.). Која дополнителна активност ќе биде применета зависи од договорот со стручното лице, родителот и ученикот како дел од разрешувањето на насилното однесување.

Поддршка за учениците

Поддршката на учениците е еден од најважните сегменти во превенцијата на насилното однесување. Поддршката на учениците во нашето училиште ја дава класниот раководител преку континуирано следење на однесувањето на ученикот. Во соработка со стручната служба и тимот за намалување на насилство во училиштата се одлучува за дополнителна поддршка на учениците преку вклучување во одредени активности или проекти за стекнување и развивање на социјални и комуникациски вештини, вештини за разрешување на конфликти и емоционална писменост. Помош од возрасните во јакнење на вклученоста на учениците во донесување на одлуки кои влијаат врз училишниот соживот, врз зголемување на одговорноста во соочувањето и рашавањето со потешкотиите со кои се соочува училиштето и присутните во него. Истото се обезбедува преку поддршка на Училишната заедница со цел јакнење на свесноста на учениците за улогите и одговорностите во училиштето.

Нашето училиште има соработка со Советувалиштето за млади на Црвениот крст на општина Карпош.. Училиштето соработува со Полициска станица Карпош преку реализација на предавања и информативни средби со учениците и одговорни лица од полицијата.. Училиштето исто така соработува со институции како Одделението за малолетничка деликвенција, Одделението за наркотици при МВР и Психолошки советувалишта во градот.

Поддршка на наставниците

Поддршката на наставниците ја овозможуваме преку систем на споделување на добри практики во самото училиште. Системот на споделување добри практики подразбира две средби на наставничкиот совет во текот на годината на кои се разговара за позитивните искуства и постигнатите резултати во справувањето со насилството, агесијата и други проблеми поврзани со однесувањето.

Во училиштето се организираат и одржуваат работилници и обуки за наставниците на теми како што се : конструктивни начини на справување со конфликтни ситуации, методи на справување со емоциите или други ефикасни примери за справување со насилството, техники на опуштање, емоционална писменост и сл. Обуките може да ги реализира стручната служба или наставниците кои поминале слични обуки со цел да ги пренесат искуствата на колегите. Оние наставници кои имаат проблеми во справувањето со насилството имаат задача да ги посетат часовите и класните часови на наставниците кои успешно се справуваат со насилството.

Како дополнителна поддршка на наставниците училиштето смета дека би биле корисни и обуки организирани од МОН за наставниците кои може да помогнат во справувањето со насилството.

Соработка и вклучување на родителите

Родителите се најважните соработници во напорите за намалување на насилството во училиштата. Затоа сите сме насочени кон воспоставување, одржување и подобрување на соработката со родителите. Родителите редовно се информираат за сите активности и процеси кои се реализираат во училиштето, се бара нивното мислење и учество.

Пристапот кон родителите е пристап како кон соработници и насочен кон разрешување на проблемите со цел да се надмине заземањето страни и јазот помеѓу училиштето и родителите. Родителите се вклучени во процес на советување доколку директорот и стручната служба одлучат дека тоа е потребно за да се овозможи напредување на постигнувањата и однесувањето на ученикот.

Родителите во текот на годината минимум два пати на родителските состаноци реализираат работилници поврзани со родителството, воспитувањето и превенцијата на насилното однесување во училиштето. Исто така редовно се одржуваат советодавни

средби на родителите со психологот во училиштето преку Програмата Советување на родители.

Следење и евалуација на политиката

Следењето и евалуацијата на оваа политика е составен дел на процесот за самоевалуација. Сите политики се евалуирани и ревидирани со целосна вклученост на вработените, учениците, родителите и старателите. Се води документација и евиденција за сите активности кои се реализираат во текот на учебната година и два пати во текот на годината се организираат состаноци на тимот за намалување на насилиството за следење на имплементацијата на политиката.